WIST U DAT …

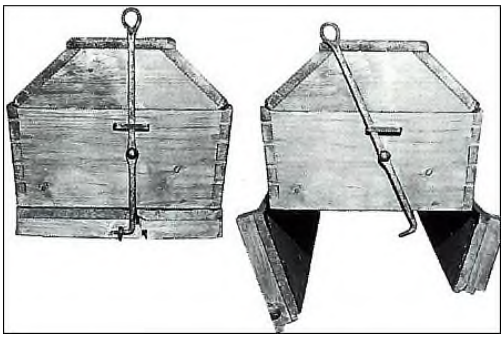
het hergebruik van de doodskist niet alleen iets van vroeger is?

Waarom zouden we in het kader van hergebruik en duurzaamheid
van bijvoorbeeld kerken, begraafplaatsen en graftekens ook niet de doodskist hergebruiken?

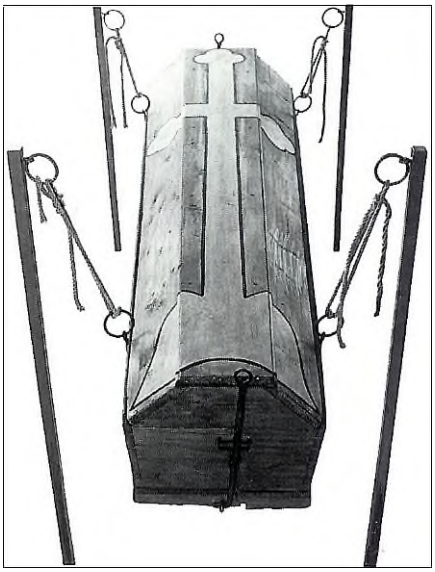
HERGEBRUIK VROEGER

In het verleden is het hergebruik van de doodskist een aantal malen gebeurd. Een paar voorbeelden:

de klapkist van Joseph II

In 1782 vaardigde Joseph II (1741-1790), van 1780-1790 keizer van het Habsburgse Rijk, een decreet uit, waarin het begraven in kerken werd verboden, in 1784 gevolgd door het verbod op het begraven binnen de bebouwde kom en de verordening buiten de steden gemeentelijke begraafplaatsen aan te leggen. In zijn hervormingsbeleid richtte hij zijn aandacht ook op de doodskist. Joseph II vond het zonde dat er zoveel hout aan lijkkisten werd gespendeerd. Hij liet een kist construeren, waarvan de bodem kon wegklappen, waarna de overledene onzacht in het massagraf belandde. Deze zogenaamde klapkist kon daarna hergebruikt worden. Vanwege het protest van de Weners is de kist slechts kort gebruikt en maakte Joseph II op 17 januari 1785 het decreet ongedaan: …*dat dus eenieder, wat de kist betreft, vrij kan doen, wat hij voor zijn dode lichaam in de toekomst voor het aangenaamst houdt.* Een voorbeeld van deze klapkist is te zien in het Bestattungsmuseum, dat in oktober 2014 van de Goldeggasse in Wenen is verhuisd naar het Zentralfriedhof Wien.

Veenhuizen - herbruikbare lijkkist

In 1823 werd Veenhuizen een 'pauperparadijs ', toen er drie gestichten werden gebouwd ter heropvoeding van bedelaars, landlopers en wezen. Later werden het strafinrichtingen.
Overleden 'verpleegden' (eufemisme voor gevangenen) werden in een kist vervoerd naar de begraafplaats, ook wel 'Vierde Gesticht' genoemd. De kist was alleen bedoeld voor transport; het lichaam werd zonder kist begraven.
Zo kon de doodskist steeds opnieuw worden gebruikt. Een exemplaar van deze kist is te zien in het Gevangenismuseum in Veenhuizen.

Amsterdam -wisselkist

Tijdens de Hongerwinter (1944-45) in Amsterdam, toen er veel meer mensen stierven en er bovendien een gebrek aan hout was, besloot het GBVL (Gemeentelijk Bureau voor Lijkbezorging) gebruik te maken van wisselkisten. Deze kisten hadden een bodem die kon worden weggeklapt net als in Wenen. Zodoende werd een lijk wel in een kist naar de begraafplaats vervoerd. Boven het versgedolven graf ging de bodem open en viel het lijk eruit. Op die manier kon de kist opnieuw worden gebruikt. Een origineel exemplaar is te zien in het Nederlands Uitvaartmuseum Tot Zover in Amsterdam.

Fotograaf onbekend. Uit C.Feltkamp, De begrafenismoeilijkheden in 1945 te Amsterdam

HERGEBRUIK NU

Maar ook nu (weer) kan bij crematie de uitvaartkist hergebruikt worden. Een huurkistsysteem (ook wel wisselkist) is een constructie waarbij een overledene wordt opgebaard in een herbruikbare houten buitenkist. De te hergebruiken buitenkist is luxueuzer en duurder en kan bijvoorbeeld dienen als familiekist. Aan de binnenkant bevindt zich een kartonnen of dunne houten binnenbak. Alleen deze binnenbak gaat mee de oven in, terwijl het dure omhulsel opnieuw wordt gebruikt.
En waarom zou dat systeem van een (dure) buitenkist en een (goedkope) binnenkist ook niet bij een begrafenis gebruikt kunnen worden? Duurzamer toch?